

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 61/22

Λουξεμβούργο, 7 Απριλίου 2022

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-460/20
Google (Διαγραφή συνδέσμου προς φερόμενο ως αναληθές περιεχόμενο)

Κατά τον γενικό εισαγγελέα G. Pitruzzella, ένα αίτημα διαγραφής συνδέσμων το οποίο στηρίζεται στη φερόμενη αναληθία των πληροφοριών υποχρεώνει τον φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης να διενεργεί τους ελέγχους που εμπίπτουν στις συγκεκριμένες δυνατότητές του

Επιπλέον, στο πλαίσιο αιτήματος διαγραφής μικρογραφιών προεπισκόπησης από τα αποτελέσματα αναζήτησης εικόνων, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνον η πληροφοριακή αξία των εικόνων ως τέτοιων

Οι TU και RE άσκησαν αγωγή κατά της Google LLC με αίτημα, αφενός, τη διαγραφή ορισμένων συνδέσμων (links) οι οποίοι εμφανίζονται στα αποτελέσματα διαδικτυακής αναζήτησης που πραγματοποιείται μέσω της μηχανής αναζήτησης της οποίας φορέας εκμετάλλευσης είναι η Google LLC και οι οποίοι παραπέμπουν σε διαδικτυακά άρθρα τρίτων που αναφέρονται στους TU και RE, και, αφετέρου, την παύση εμφάνισης των φωτογραφιών τις οποίες περιέχει ένα από τα εν λόγω άρθρα υπό τη μορφή των λεγόμενων μικρογραφιών προεπισκόπησης. Ο TU κατέχει θέσεις ευθύνης ή μερίδια συμμετοχής σε διάφορες εταιρίες παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Η RE ήταν η σύντροφος του TU και, μέχρι τον Μάιο του 2015, πληρεξουσία μίας εξ αυτών των εταιριών. Στην ιστοσελίδα *g-net* δημοσιεύτηκαν τρία άρθρα τα οποία ασκούσαν κριτική και στα οποία διατυπώνονταν αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία του επενδυτικού σχήματος ορισμένων εκ των εταιριών αυτών, ένα από τα οποία περιείχε τέσσερις φωτογραφίες στις οποίες οι TU και RE απεικονίζονταν να οδηγούν πολυτελή οχήματα, σε ελικόπτερο και μπροστά από ένα ναυλωμένο αεροσκάφος, δημιουργώντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, την εντύπωση ότι οι ενάγοντες διήγαν πολυτελή βίο με ξένα κεφάλαια. Οι TU και RE ζήτησαν από τη Google LLC να διαγράψει τους συνδέσμους προς τα εν λόγω άρθρα, τα οποία, κατά την άποψή τους, περιέχουν ορισμένους εσφαλμένους ισχυρισμούς και δυσφημιστικές απόψεις που βασίζονται σε αναληθή γεγονότα, καθώς επίσης να διαγράψει τις μικρογραφίες προεπισκόπησης από τα αποτελέσματα αναζήτησης.

Το γερμανικό Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο) υπέβαλε στο Δικαστήριο δύο ερωτήματα. Το πρώτο αφορά την **ιδιαιτερότητα της λειτουργίας που επιτελούν οι μηχανές αναζήτησης και την εξ αυτής προκύπτουσα σύγκρουση μεταξύ των θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7, 8 και 11 του Χάρτη των Θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**¹, σε ένα σενάριο που δεν έχει ακόμη εξεταστεί από το Δικαστήριο, ήτοι σε εκείνο κατά το οποίο το υποκείμενο των δεδομένων αμφισβητεί την αλήθεια των δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία και ζητεί, για τον λόγο αυτό, τη διαγραφή των συνδέσμων που παραπέμπουν σε περιεχόμενο το οποίο δημοσιεύεται από τρίτους και στο οποίο περιλαμβάνονται τα εν λόγω δεδομένα. Το δεύτερο ερώτημα αφορά την αναγκαιότητα, στο πλαίσιο της εξέτασης αιτήματος διαγραφής μικρογραφιών προεπισκόπησης από τα αποτελέσματα αναζήτησης εικόνων, να λαμβάνεται υπόψη το περιεχόμενο της ιστοσελίδας στο οποίο εμφανίζεται η επίμαχη εικόνα.

¹ Σεβασμός της ιδιωτικής και της οικογενειακής ζωής (άρθρο 7), προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 8) και ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης (άρθρο 11).

Με τις σημερινές προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας, G. Pitruzzella αναλύει καταρχάς τη νομολογία του Δικαστηρίου² σχετικά με τις υποχρεώσεις που υπέχει ο φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης και εντοπίζει τέσσερις θέσεις συναφώς.

Η **πρώτη** αφορά τον χαρακτηρισμό της δραστηριότητας των μηχανών αναζήτησης ως «επεξεργασία[ς] δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», και τον προσδιορισμό του φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης ως υπεύθυνου της επεξεργασίας των εν λόγω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια της οδηγίας 95/46³ και του Γενικού Κανονισμού για την προστασία των δεδομένων (στο εξής: ΓΚΠΔ)⁴. Η **δεύτερη** αφορά τη δυνητικά σοβαρή επέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων που απορρέει από τη λειτουργία μιας μηχανής αναζήτησης. Η **τρίτη** θέση του Δικαστηρίου αφορά την ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη όλα τα αντικρουόμενα θεμελιώδη δικαιώματα στο πλαίσιο αιτήματος διαγραφής συνδέσμων που απευθύνεται στον φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης και να πραγματοποιείται στάθμιση των εν λόγω δικαιωμάτων κατά την οποία να συνεκτιμώνται, εκτός από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης, τα τεχνολογικά χαρακτηριστικά του διαδικτυακού περιβάλλοντος. Τέλος, η **τέταρτη** θέση αφορά την ανάθεση στον φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης του καθήκοντος να διενεργεί μια τέτοια στάθμιση, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι πληρούνται οι απαιτήσεις του ΓΚΠΔ (και, προηγουμένως, εκείνες της οδηγίας 95/46). Εξάλλου, το εν λόγω καθήκον κωδικοποιήθηκε στο άρθρο 17 του ΓΚΠΔ.

Υπό το πρίσμα ακριβώς των ανωτέρω αρχών που απορρέουν από τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο γενικός εισαγγελέας προτείνει νομική λύση στα ερωτήματα που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο.

Πρώτον, ο γενικός εισαγγελέας διευκρινίζει **τις υποχρεώσεις που υπέχει ο φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης κατά την εξέταση αιτήματος διαγραφής το οποίο βασίζεται στον μη συνοδευόμενο από αποδεικτικά στοιχεία ισχυρισμό περί αναλήθειας** ορισμένων εκ των πληροφοριών που εμφανίζονται στο περιεχόμενο προς το οποίο γίνεται ηλεκτρονική παραπομπή.

Ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν είναι απόλυτα· το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με τον ρόλο που επιτελεί στην κοινωνία και να σταθμίζεται με άλλα θεμελιώδη δικαιώματα, σύμφωνα με τη αρχή της αναλογικότητας, λαμβανομένου δεόντως υπόψη του δικαιώματος ενημέρωσης.

Στο πλαίσιο αυτό, μολονότι, σε περίπτωση που το υποκείμενο των δεδομένων διαδραματίζει ρόλο στον δημόσιο βίο, το δικαίωμα πληροφόρησης και το δικαίωμα ενημέρωσης υπερισχύουν, εντούτοις, η τάση αυτή ανατρέπεται, κατά τον γενικό εισαγγελέα, σε περίπτωση που διαπιστωθεί ο αναληθής χαρακτήρας των πληροφοριών που υποβάλλονται σε επεξεργασία. Συγκεκριμένα, όχι μόνον η ακρίβεια των δεδομένων αποτελεί μία από τις προϋποθέσεις νομιμότητας της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αλλά και το ίδιο το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, με τη διπλή του σημασία, ενεργητική και παθητική, ακόμη και αν αφορά αναληθείς πληροφορίες, δεν μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να εξισωθεί με τα θεμελιώδη δικαιώματα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Στην περίπτωση αυτή, κατά τον γενικό εισαγγελέα, ενεργοποιείται ένα κριτήριο υπεροχής το οποίο έχει τις ρίζες του σε μία από τις θεμελιώδεις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Μια αναληθής πληροφορία όχι μόνο θίγει το θεμελιώδες δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων στην προστασία των προσωπικού χαρακτήρα δεδομένων του, αλλά καταλήγει να

² Απόφαση της 13ης Μαΐου 2014, Google Spain και Google, [C-131/12](#) (βλ., επίσης, AT [αριθ. 70/14](#))· απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, GC κ.λπ., [C-136/17](#), (βλ., επίσης, AT [αριθ. 113/19](#)).

³ Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ 1995, L 281, σ. 31).

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ 2016, L 119, σ. 1).

προσβάλλει την αξιοπρέπειά του, δεδομένου ότι εκθέτει μια ψευδή εικόνα, του εν λόγω προσώπου, αλλοιώνοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, την ταυτότητά του, η οποία σήμερα προσδιορίζεται κυρίως στο διαδίκτυο.

Όταν αμφισβητείται η αλήθεια των πληροφοριών που υποβάλλονται σε επεξεργασία από τον φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης, το ζήτημα της στάθμισης των αντικρουόμενων θεμελιωδών δικαιωμάτων τίθεται, συνεπώς, υπό εντελώς συγκεκριμένους όρους, τουλάχιστον στο στάδιο κατά το οποίο δεν έχει ακόμη διαπιστωθεί η αλήθεια ή η αναλήθεια των πληροφοριών. Μολονότι ο φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης δεν είναι δυνατό να υποχρεούται να διενεργεί γενικευμένο έλεγχο του περιεχομένου το οποίο φιλοξενεί και να επαληθεύει την αλήθεια του περιεχομένου αυτού, εντούτοις, θα πρέπει να διαδραματίζει ενεργό ρόλο στη διαγραφή από τα αποτελέσματα αναζήτησης περιεχομένου στο οποίο εμφανίζονται αναληθή δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, λόγω της ιδιαίτερης ευθύνης που συνδέεται με τον ρόλο του ως «gatekeeper» των πληροφοριών.

Τούτου λεχθέντος, ο γενικός εισαγγελέας αποκλείει το ενδεχόμενο διαγραφής βάσει αποκλειστικώς του μονομερούς αιτήματος του υποκειμένου των δεδομένων, καθώς και την απαίτηση να υποχρεωθεί το υποκείμενο των δεδομένων να απευθυνθεί στον εκδότη της ιστοσελίδας για τη διαγραφή του φερόμενου ως αναληθούς περιεχομένου. Κατά τον γενικό εισαγγελέα, **το υποκείμενο των δεδομένων φέρει το βάρος να αναφέρει τα στοιχεία στα οποία στηρίζεται η αίτηση και να προσκομίσει οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο της αναλήθειας του περιεχομένου του οποίου ζητείται η διαγραφή. Ο φορέας εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης οφείλει, από την πλευρά του, να διενεργεί τους ελέγχους οι οποίοι έχουν ως αντικείμενο την επιβεβαίωση ή μη του βασίμου του αιτήματος και εμπίπτουν στις συγκεκριμένες δυνατότητές του, περιλαμβανομένης της επικοινωνίας, εφόσον είναι δυνατόν, με τον εκδότη της ιστοσελίδας προς την οποία γίνεται ηλεκτρονική παραπομπή, και, ως εκ τούτου, να αποφασίσει εάν θα κάνει δεκτό ή μη το αίτημα διαγραφής.** Εάν το άρθρο αφορά πρόσωπο που διαδραματίζει ρόλο στον δημόσιο βίο, η επιλογή της διαγραφής θα πρέπει να βασίζεται σε ιδιαίτερα ισχυρά αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την αναλήθεια των πληροφοριών. Τέλος, προκειμένου να αποτραπεί ανεπανόρθωτη βλάβη του υποκειμένου των δεδομένων, ο φορέας εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης μπορεί να αναστείλει προσωρινά την ηλεκτρονική παραπομπή ή να αναφέρει στα αποτελέσματα αναζήτησης ότι αμφισβητείται η αλήθεια ορισμένων εκ των πληροφοριών.

Απαντώντας στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι **οι κανόνες που ισχύουν για τη διαδικτυακή αναζήτηση ισχύουν και για την αναζήτηση εικόνων με βάση το όνομα μέσω διαδικτυακής μηχανής αναζήτησης** και ότι, με την ανεύρεση των φωτογραφιών φυσικών προσώπων που δημοσιεύονται στο διαδίκτυο και την αναπαραγωγή τους, ο φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης παρέχει μια υπηρεσία στο πλαίσιο της οποίας προβαίνει σε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η οποία είναι αυτοτελής και διακρίνεται τόσο από εκείνη στην οποία προβαίνει ο εκδότης της ιστοσελίδας από την οποία προέρχονται οι φωτογραφίες όσο και από εκείνη της ηλεκτρονικής παραπομπής προς την εν λόγω σελίδα.

Κατά τον γενικό εισαγγελέα, **στο πλαίσιο της διενεργούμενης στάθμισης των αντικρουόμενων θεμελιωδών δικαιωμάτων στην περίπτωση αιτήματος διαγραφής μικρογραφιών προεπισκόπησης από τα αποτελέσματα αναζήτησης εικόνων, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνον η πληροφοριακή αξία των φωτογραφιών ως τέτοιων, ανεξαρτήτως του περιεχομένου στο οποίο εμφανίζονται οι φωτογραφίες αυτές στην ιστοσελίδα από την οποία προέρχονται.**

Λαμβανομένου υπόψη ότι η εικόνα ενός ατόμου είναι ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του, συνάγεται ότι η προστασία του δικαιώματος του προσώπου στην εμπιστευτικότητα αποκτά ιδιαίτερη σημασία στο πλαίσιο αυτό, **δεδομένης της ικανότητας των φωτογραφιών να μεταδίδουν ιδιαίτερα προσωπικές πληροφορίες.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106